

УДК 330.101

Жукровський Ігор, магістр

*Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
м. Тернопіль, Україна*

УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Zhukrovskyy Igor, Master

MANAGEMENT OF ENTERPRISE CURRENT ASSETS

Господарсько-підприємницька діяльність неможлива без оборотних коштів. Ця потреба є одним з об'єктів фінансового планування і відображення в обліку та звітності. Оборотні активи складають значну частину ресурсів комерційних організацій, тому важлива роль приділяється покращенню їх використання. Оборотні засоби є об'єктом управління, забезпечують безперервність процесу виробництва та значною мірою визначають його ефективність. Постійний рух оборотних коштів є основою безперервного процесу обігу грошей. Ефективність використання оборотних активів на підприємстві має важливе значення, оскільки справляє значний вплив на загальну ефективність всієї сукупності засобів, залучених підприємством. Якість управління оборотними активами впливає на безперервність процесу виробництва та реалізації продукції, ліквідність підприємства і його платоспроможність.

Оборотні кошти являють собою сукупність коштів, авансованих для створення оборотних виробничих фондів і фондів обігу, що забезпечують їхній безперервний кругообіг та забезпечують безперервність виробництва і реалізації продукції підприємства [2, с. 117]. Оборотні виробничі фонди вступають у виробництво у своїй натуральній формі й у процесі виготовлення продукції цілком споживаються, переносячи свою вартість на створюваний продукт. Фонди обігу зв'язані із обслуговуванням процесу обігу товарів. Вони не беруть участь в утворенні вартості а тільки є її носіями [2, с. 113]. Кругообіг фондів підприємств може здійснюватися тільки за наявності певної авансованої вартості в грошовій формі. Момент авансування є однією з важливих рис оборотних коштів, він відіграє важливу роль у встановленні їхніх економічних меж. Тимчасовим критерієм для авансування оборотних коштів має бути не квартальний чи річний обсяг фондів, а один кругообіг, після якого вони відшкодовуються і вступають в наступний. Після закінчення виробничого циклу, виготовлення готової продукції і її реалізації вартість оборотних коштів відшкодовується в складі виторгу від реалізації продукції (робіт, послуг). Це створює можливість систематичного поновлення процесу виробництва, що здійснюється шляхом безперервного кругообігу засобів підприємства. Оборот основних засобів вимірюється роками, водночас як оборотні фонди так і фонди обігу протягом року здійснюють декілька оборотів. Отже,

оборотні активи, що обслуговують оборот оборотних фондів і фондів обігу, багато в чому визначають загальні темпи і ефективність виробництва.

Політика управління оборотними активами важлива насамперед з позиції забезпечення безперервності й ефективності поточної діяльності підприємства. У процесі такої діяльності відбувається зміна величини оборотних активів, що супроводжується зміною короткострокових пасивів. Ці два суб'єкти обліку розглядаються спільно в рамках політики управління ЧОК (чистий оборотний капітал). Кон'юнктура ринку постійно змінюється, тому потреби підприємства в оборотних коштах нестабільні, і формувати їх тільки за рахунок власних джерел сьогодні економічно нераціонально, так як це знижує можливості стосовно фінансування власних витрат та збільшує ризик виникнення фінансової нестабільності підприємства. Тому основним завданням управління процесом формування оборотних активів є забезпечення ефективності залучення позикових коштів.

Виробничі запаси є однією з основних складових оборотного капіталу, вони включають в себе: незавершене виробництво, сировину і матеріали, готову продукцію, інші запаси. Підприємство вкладає свої кошти у створення запасів, збільшуючи загальні витрати. Ці витрати пов'язані із зберіганням запасів на складі та ризиком псування і старіння товарів. При визначенні потреби в оборотних коштах на підприємстві потрібно використовувати інструменти планування та нормування.

Аналіз стану оборотних активів та їхніх окремих елементів, а також показників їх оборотності дозволяє:

- підвищити ефективність використання коштів у поточній діяльності підприємства;
- визначити ліквідність балансу (можливість своєчасного погашення короткострокових зобов'язань);
- з'ясувати напрямки вкладення чистого оборотного капіталу протягом фінансового циклу для оцінки надлишку або нестачі окремих елементів оборотних коштів.

У процесі виробничої діяльності відбувається постійна трансформація окремих елементів оборотних коштів. Підприємство купує сировину і матеріали, виробляє продукцію, потім продає її в кредит. У результаті чого і утворюється дебіторська заборгованість, що через певний час перетворюється в кошти. Подамо формулу руху оборотних коштів (формула 1)

$$K \rightarrow MBZ \rightarrow H3B \rightarrow GP \rightarrow K \quad (1)$$

де K – кошти, авансовані в оборотні активи;

MBZ – матеріально-виробничі запаси;

$H3B$ – незавершене виробництво;

ГП – готова продукція на складі та у відвантаженні;

К – кошти у формі виручки від реалізації товару.

Циркуляційна природа оборотних активів має ключове значення в управлінні чистим оборотним капіталом. Мінімальне значення даного показника рекомендується встановлювати не нижче десяти відсотків загального обсягу оборотних активів (чим вище даний показник, тим стійкіший фінансовий стан підприємства, тим більше в нього можливостей для проведення незалежної фінансової політики) [1, с. 133].

Ефективність використання оборотних коштів на підприємстві залежить перш за все від уміння управляти ними, покращувати організацію торгівлі та підвищувати рівень комерційної і фінансової роботи. Ефективне використання оборотних коштів є важливим завданням підприємства і повинно забезпечуватися прискоренням їх оборотності на всіх стадіях кругообігу.

Список використаних джерел:

1. Фінансовий менеджмент / Крамаренко Г. О., Чорна О. Є. 2-ге вид.: Підручник. - Київ: Центр учбової літератури, 2009. - 133 с.
2. Римарчук А.М. Фактори управління оборотними активами [Текст] / А.М. Римарчук // Формування ринкових відносин в Україні. – 2010. – №7-8. – С. 11-18.

УДК 339.138

Івасів Ірина, магістр

*Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
м.Тернопіль, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЛОКАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Ivasiv Iryna, Master

PECULIARITIES OF LOCAL ECONOMIC SYSTEM DEVELOPMENT

Локальні економічні системи є соціально-економічними системами, що мають свій виробничо-господарський комплекс, особливу систему управління, задоволення потреб населення і узгодження інтересів господарюючих суб'єктів, що проживають та діють на певній території. Тому локальні економічні системи виступають як економічні системи особливого роду, що мають визначені особливості розвитку і функціонування. Невід'ємною частиною сучасної національної економіки є організація господарського життя на місцевому рівні, здійснювана на основі управління локальними економічними системами. Така децентралізація господарського життя обумовлена як певним рівнем розвитку громадського